

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. BRIJS.

Voor de Stadt. f. 12.
Frankr. per post. 14.

(Verschijnt driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

DE GOEDE TROUW VAN DEN TIJDEGROOT.

De *Tijdegroot* gaat zijnen weg. Zijne schoolmeesterachtige eigenwijsheid, zoo min als zijn lasterend systeem, van niemand anders dan zich zelve welgezind te beschouwen, veroorlooven hem niet, in anderen waarheid te zien, of zoo hij die zien mogt te erkennen.

Hij heeft eenen langdradigen, flauwen, sloepachtigen stijl; hij meent daardoor befaardheid aan den dag te leggen. Voor ons is die preekmatige schrijfrant niets anders, dan een mom, waar achter hij onedele driften verbengt.

Eene tegenpartij loyaal bestrijden, dat is ver boven hem. Hij zal die niet op het veld van eer, met open visier aanvallen; hij zal haar afwachten als een struikroover, om haar onverhoeds eenen verraderlijken dolksteek te geven. Is dat edel? Nu dat is dan toch de adel, waarop zich de *Tijdegroot* beroemen mag.

Toen wij de konversie-wet bestreden, welke de tweede kamer onlangs heeft goedgevonden aan te nemen, toen hebben wij dikwerf over het gestelden ontwerp van den heer ROCHUSSEN gesproken. Wij hebben eigenlijik niet dat ontwerp zelve, maar de voorgewende beweegredenen, waarom het verworpen werd, met de gevolgen van dien, vergeleken met het ontwerp, dat nu de heer VAN HALL heeft voorgesteld.

Wat doet nu de *Tijdegroot*? Hij laat het voorkomen als of wij ontwerp met ontwerp hadden vergeleken; om ons te laten zeggen wat hij wil, en vervolgens de vraag te doen of wij onze lezers dom oordeelen, of wij zelve onnozelen zijn.

Zulke handelwijzen zijn geen onder antwoord waardig, dan dat het systeem van laster wel diep in den *Tijdegroot* moet zijn ingeworteld, om tot dien lagen trap afgedalen, waarop ieder mensch ophoudt oergeveel te begitten.

ZWITSERLAND

De aangekondigde vergadering van den landdag, den 25 juni geopend met een zeer uitgebreide bespreking van den president van het algemeen bestuur, de heer Sagwart-Müller, handelende bijna uitsluitend over de zaken van Wallis, en hoofdzakelijk strekkende om de handelwijze der regering te beoordeelen. De voorzitter heeft zich geluk

gewenscht, dat het bestuur van Wallis door zijn te gelijke heren en gemiddeld gedrag de verdere wetten te herstellen. Indien de oproerlingen gezegevierd hadden, zende hij, hoevele bloedige slachtoffers zouden dan niet aan de bevrediging hunner wraak zijn opgeofferd geworden. Doch het huichelachtige en hevige *Jonge Zwitserland*, dat geene andere gerechtigheid dan het geweld, geene andere godsdienst dan losbandigheid ken te heeft te vergeefs getracht, worfel in het land te schieten, de bevolking is tegen hetzelfde opgestaan en heeft het omvergeworpen. Wij willen geene revolutionnaire clubs meer; wij willen overheden die het land besturen ingevolge de konstitutie, de wetten en de beginselen van rechtvaardigheid.

Na deze redevoering is men overgegaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven der afgevaardigden.

Een voorstel van Bazél, strekkende om de vertegenwoordigers van Wallis niet tot bijwoning van dezen landdag toe te laten, werd met eene groote meerderheid verworpen.

Vervolgens hebben de afgevaardigden der kantons die de bijeenroeping van den tegenwoordigen landdag verlangd hadden, de beweegredenen van dit hun verlangen blootgelegd.

De beroemde schrijver Dr. Hüter van Schaffhausen is den 16 juni te Rome, plegtig tot de Katholieke godsdienst overgegaan.

DUITSCHLAND

Den 21 was de rust te Praag nog niet hersteld. Ondanks de waarschuwingen der politie hadden zich op onderscheidene punten der stad nog talrijke zamenscholingen gevormd; wanordeligheden werden er echter niet gepleegd. De overheden hebben den 22 bij aansplakking doen bekend maken, dat iedere verzameling van meer dan zes personen, zoo wel binnen als in de nabijheid der stad, streng is verboden. De troepen hebben bevel gekregen, om van hunne wapenen gebruik te maken, indien de weerspanningen, na de gebruikelijke aanspanningen, niet uit een gaak.

ENGELAND

De Tweede Kamer van den Dublin vergaderd, hebben den 28 Julij, met als een algemeene bidding voor de koning, wegens de gevangenzetting van O'Connell e. s. Zij hebben insgelijke bepaald dat alle flagen gedurende de dienst een gebied ten hemel zou worden opgezonden, zoolang zijne gevangenschap zal duren.

De inkomsten van de repeal-vereeniging hebben de afgelopen week ruim 3000 pond sterling bedragen.

Gedurende het bezoek van den kroonprins van Denemarken in de Schotsche hooglanden, heeft die vorst door zijne minzaamheid en blijken van veelzijdige kennis, alle herten voor zich ingenomen, terwijl men niet twijfel of de onderscheidende wijze, op welke hij overal ontvangen is, zal de vriendschapsbanden tusschen Engeland en Denemarken nog nauwer toehouwen. Een dagblad van Inverness, de hoofplaats der genoemde hooglanden,

maakt eene vergelijking tusschen dit vreedzaam westlandsch bezoek, en die welke, eenwen geleden, de Deensche vorsten, aan het konink hunner rewe en roofzieke horden, aan Engelanden Schotland pligten te geven, welke vergelijking, nietdijlijk, zeer ten voordeele der tejenwoordige beschaving uitvalt.

Het is officieel bekend, dat lord Hertefbury, lord leutenant van Ierland worden zal. Daar dit gewichtig ambt, door wien de zaak geregeld, toch altijd in handen van een Tory koning moet, schijnt de kans van den persoon den Ieren taandijk onverschillig te wezen.

Hoewel de tafelserviezen der koningin bereids op eene waarde van negenoege drie miljoen ponden sterling geschat worden, heeft de heer Norton, wiens post de meeste overeenkomst met dien van intendant der civile lijst in Frankrijk heeft, onlangs schikkingen gemaakt om, uit de gelden voortspruitende uit de bezuinigingen, door hem sedert eenigen tijd bij het huis van H. M. ingevoerd, voor eene aanzienlijke hoeveelheid tafelfoud en zilver aan te koop.

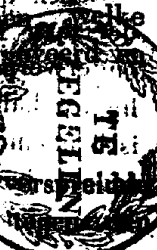
Nog dagelijks ontvanger de staatsgevangenen te Dublin bezoeken, inzonderheid van leden der hooge Roomsche Katholieke geestelijkheid. Het gerucht wilde dat deze voornemens was, met medewerking der leeken, een grooten en plegtigen stap, ten opzichte der inkerkering van den heer O'Connell te doen; doch waarin deze demonstratie bestaan zou, is nog zeer onzeker.

Daniel O'Connell, de zoon, heeft nu naam van zijnen vader, eene waarschuwing van de repealers in Ulster, met name aan de Roomsche-Katholijken onder hen gerigt, om zich kalm en rustig te houden, ook al mocht het gerucht bewaarheid worden dat de Oranjelieden in dat graafschap voornemens zijn den 12 Julij, zijnde de verjaardag van den bekenden slag aan de Boyne, weder door openbare optogten te yeren. Niets duidt echter nog aan dat laatstgenoemden zoodanig oogenek hebben zouden.

Een brief van dr. Wolf, den 15 april, in de tent van den emir Sarug, op eenigen afstand van Bokhara, geschreven en door de dagbladen medegedeeld, houdt in, hoe hij meer en meer wraagt dat kolonel Stedert, zoo deze al nog in leven is, zich in eene afelijke gevangenis bevindt, uit welke het hem onmogelijk valt iemand een bericht mede te deelen. De ijverige zedelijken was ver van gerust omtrent zijne eigen veiligheid, want hij verzoekt zijnen vrienden vernemen mochten dat men ook zoodanig doen vallen, voor zijne vrouw en zoon, zoodanig te dragen. Verder beveelt hij aan, in stede van zijnen dood en dien der beide Engelsche officieren te wreken, pogingen aan te wenden tot het vrijkopen van ongeveer tweemaalhonderd duizend Perzianen, en van verscheiden Italianen welke uit Khorossan en Perzië naar Bokhara, en aldaar als slaven verkocht zijn.

SPANJE

Gedurende den dag van den 26 Junij verspreidde zich te Madrid het gerucht, dat er

avond onlusten zouden uitbreken. Het stadelijk be-
stuur vermeende maatregelen van voorzorg te moe-
ten nemen en heeft de stad in alle richtingen door
sterke patrullies doen doorwaken. De orde is
echter gelukkigwijze niet gestoord geworden.

— Al de leden van het kabinet bevinden zich
thans te Barcelona. Hunne aanwezigheid aldaar,
geeft natuurlijk tot eene menigte gissingen aanlei-
ding. In ons vorig nummer hebben wij gesproken
van de verschillende uitleggingen, welke de Ma-
dridsche drukpers aan die omstandigheid geeft. Al
de dagbladen van den 24 blijven daarover uitwei-
den; doch hunne verklaringen zijn onderling zoo
geheel tegenstrijdig, dat wij derzelve aanhaling
onnoedig achten.

— Eene briefwisseling uit Parijs beweert dat het
huwelijk der koningin Isabella, met den prins van
Asturie, zoon van kon. Carlos, eene bepaalde zaak
is. De Noordsche mogendheden en Engeland zouden
hunne goedkeuring aan die verbindtenis gehecht
hebben. Frankrijk alléén zou zich voor het oogen-
blik daartegen blijven verzetten.

Dit berigt komt ons zeer gewaagd voor. Om daar-
aan gekoppeld te kunnen staan, zal het ons dunkens,
zaakzaken of te wachten, dat hetzelfde door de
officiële dagbladen bevestigd wordt.

Wat er ook van zij, dit is zeker, dat ieder in
Spanje ernstige gebeurtenissen te gemoet ziet. De
onzekerheid in welke men ten opzichte van de on-
werpen der regering verkeert, verontrust aller-ge-
moederen. Het ware te wenschen dat er aan dien
onzeker en zorgverwekkenden toestand, weldra
een einde gemaakt werd.

FRANKRIJK

PARIS den 29 juni.

De gedeputeerden wenden nu bij hunnen arbeid
allen mogelijken spoed aan, en zullen waarschijn-
lijk in twee of drie zittingen de hun nog restende
spoorweg-kwestien afhandelen, zoodat zij alsdan
op aanstaanden woensdag of donderdag de beraad-
slagingen over het budget zullen kunnen aan-
vangen, en hunne werkzaamheden nog in den
loop dezer maand volbrengen.

Een groot aantal gedeputeerden schijnt van
oordeel dat de zitting dit jaar te lang aanhoudt,
want dagelijks verlaten verscheidene kunnere de
hoofdstad.

— Men verzekert dat het rapport van den heer
Thiers, aangaande het middelbaar onderwijs, den
6 of 8 juli gereed zal zijn.

— De fabriekanten, die voorwerpen naar de ten-
toonstelling van Nationale nijverheid hebben ge-
zonden, hebben eene commissie benoemd, om
een groot banket te doen gereed maken, hetwelk
zij aan den minister van koophandel en landbouw
zullen geven.

— Op het gerucht dat de hertog van Bordeaux
den aanstaanden herfst in het groothertogdom
Baden zal gaan doorbrengen, heeft het kabinet
der keizerin, naar men zegt, reeds verscheidene
diplomatieke nota's naar den groothertog gezonden,
om zich tegen de tegenwoordigheid van den prins
aldaar te verzetten, dewijl genoemde staten zich
zoo nabij de staatsgrenzen van Frankrijk be-
vinden.

— De koninklijke marine-minister, M. de Paraveil-Deschênes heeft
al gekregen met een divisie, welke uit de schepen
de *Océan*, *Inflabile*, *Septime* en *Marengo* is
zamengesteld, naar de eilanden van Tanger te ste-
venen, en zich bij het eskadron van den prins van
Joinville te voegen.

— Een detachement van Toulon met 1000 ruiters, weder het
Frankrijk onderworpen grondgebied heeft bezet, en dat
hij tot kalif van het oostelijk gedeelte van Marokko
is benoemd; deze berigten vereischen eener
nadere bevestiging. Te Toulon had men den 25
dezen maats naders vernomen; volgens de laatste

berigten, melden de van Frankrijk afhankelijke Arabi-
sche volksstammen, zich ieverig bezig met het in-
samelen van den oorsakelijken vrees van vijandelijke
invallen.

— Wenige oogenblikken voor het vertrek van den
post verspreide zich te Parijs het gerucht, dat de
maarschalk Bugeaud de Marokkanen aangevallen
had, en dat hierop een moorddadig gevecht was
gevolgd.

— De generaal Delarue is te Konstantine aange-
komen, om den hertog van Aumale aldaar gedu-
rende drie maanden, welke de prins in Europa
zal gaan doorbrengen, te vervangen.

— Men spreekt ook hier thans van een huwelijk
tusschen de groothertogin Olga, dochter des kei-
zers van Rusland, en prins George van Cambridge.

— Niet zonder eerbijge verwondering lezen wij in
het laatste nummer van den *Moniteur*, een uitge-
breid artikel over de koninklijke dotaties. Men kan
daaruit, zonder juist een vernietel oordeel te vel-
len, afleiden, dat de regering meer dan ooit voor-
nemens is, om aan de kamers voor de leden der
koninklijke familie, buitengewone toelagen te vra-
gen. En inderdaad, indien het waar is, zooals in
dit artikel beweerd wordt, dat de koning, ten-
einde aan de verplichtingen, welke als koning en
als vader op hem rusten, gestand te doen, genood-
zaakt is geweest en blijft, om van dag tot dag toe-
nemende schulden aan te nemen, welke zijn bijzon-
der vermogen, tot heden het eenige erfdeel zijns
jongere zonen en zijner dochters, doen inkrimpen,
kan de wetgeving onmogelijk langer weigeren, om
aan de leden der koninklijke familie behoorlijke
toelagen te verleenen.

— De koning van Sardinië heeft van Cagliari
eene flottille naar Tanger gezonden, ten einde de
gebeurtenissen waar te nemen in den oorlog tus-
schen Frankrijk en Marokko.

NEDERLAND

's BOSCH 2 juli. Heden middag ten twaalf ure
is de provinciale staten vergadering door zijne Exc.
den staatsraad gouverneur van Noord-brabant A.
J. Borret, geopend met eene redevoering, welke
de algemeene goedkeuring en toejuiching wegdroeg.
De zedigheid van zijne Exc. berooft ons andermaal
van het genoeg dezelve in druk te zien, tot ons
en veler leedwezen.

Het schijnt dat er vele werkzaamheden voorhan-
den zijn. Althans de eerste vergadering, welke
zich alléén tot het kennisgeven derzelve bepaalt,
heeft vier volle uren geduurd.

's GRAVENHAGE 30 juni. De stenden van het
groothertogdom Luxemburg zijn den 22 dezer ge-
sloten geworden. De vergadering heeft, alvorens
uiteen te gaan, met eenparige stemmen, een adres
aan Z. M. den koning-groothertog gestemd.

— Naar men verneemt, is de kunstverzameling
van Z. M. den koning-groothertog, in drie dagen ver-
meerderd, met een voorbeeld van een schilderij van
den beroemden Arie Scheffer, uit Parijs, voort-
stellende de *Wijzen uit het Oosten, die den pas-
geboren Christus gaan beproeven*.

's GRAVENHAGE 1 juli. Z. M. den koning zal
morgen uit deze residentie vertrekken en zich naar
het groothertogdom Luxemburg begeven, alwaar
hoogstdezelve voornemens is, omstreeks acht dagen
aan te brengen.

— Heden morgen heeft het 4de bataillon van
het regiment grenadiers en jagers, onder bevel
van den majoor Wortman, deze residentie verlaten
en zich naar Delft begeven, alwaar het garnison
houden zal. Het 3de bataillon van hetzelfde re-
giment, welke den loop der week uit Breda
althier verrees, om in deze hoofdstad in bezetting
te komen.

— Den 24 juni, den middaga, hebben herige
onweerslagen, te Groningen geroosd.

Dit de gemeente Termunten wordt die aangestude
berigt, dat aldaar, in den avond van dien dag,
ongeveer ten 6 ure, een geweldige storm is op-
gekomen, vergezeld van donderslagen en eene zware
hagelsteen, waardoor te Lalleweer, Loderhuis en
in de buisken van het dorp Termunten groot
schade aan de veldvruchten is veroorzaakt. Op
verscheidene plaatsen zijn de glazen verbrijzeld, en
men herinnert zich bijna niet, ooit aldaar zoodanig
zwaar onweder ondervonden te hebben. De wind
was in het begin oost, en sloeg vervolgens plot-
seling naar het noorden om.

In een ander berigt, gedagteekend Loderhuis
den 26 juni, schrijft men het volgende, betref-
de inzenders zeggen in geen deele overdreven te
zijn: « Maandag avond jl., omstreeks half 7 ure,
kwam uit het westen een verschrikkelijk onweder
opdagen, vergezeld van een geweldigen wind en
hagelsteenen vielen in zulk eene menigte en van
eene zwaarte neder, als men anders hier niet heugen.
Bliksem en donder, wind en hagel hielden onop-
houdelijk 3 1/2 uren aan, zoodat de grond (naal 10
duim hoog met hagel bedekt was. In dit gebucht
waar drie plaatsen staan, is al het te veld staande
koren genoegzaam geheel door den hagel verplet-
terd. Van het koolzaad, hetwelk in het bijzonder
veel beloofde, is voor het grootste gedeelte de
peul afgeslagen. Veel vee is uit het land geraakt
of zat in de slooten. De schade, door het onweder
op deze plaats veroorzaakt, durft men gemaak op
drie duizend gulden schatten. De blijde hoop van
verlang het graan te mogen oogsten, is geheel
verijld.

Ook te Woldendorp heeft de hagel veel schade
aan de tuinvruchten veroorzaakt en is eene groot
menigte glazruten ingeslagen. Tusschen Wolden-
dorp en Baansum is het graan ook bijna geheel
door den hagel vernield, en eene streek van Grie-
zenmunnikenklooster is almede door den hagel ge-
troffen. De hagelsteenen waren hoekig en hadden
de grootte van een knikker. Het zal ongelukkig
voorkomen, en doch is het waarheid, het is nu
36 uren geloden dat het onweder gewoed heeft,
en nog liggen tusschen de huizen hoopen hagel-
steen van 10 duim hoogte.

Te Tuikwert, nabij Farmsum, is de schuur van
de boerenplaats van P. Siertsema plotseling inge-
stort, de zijk in de schuur bevindende levende hants
is, boven verwachting behouden gebleven. Woeds
zijn in die buisken veld veld vruchten door de
zware regen en de buitengewoon groote hagel-
steenen verpletterd, en moeten zelfs eenige velden
die anders eenen rijken oogst beloofden, geheel
worden omgeploegd. Ook zijn aldaar op onderscheiden
plaatsen vele glazruten door de hagelsteenen gebro-
ken. Te Westerdijkshorn is eene koe doodgeslagen,
behoorende aan A. Lauing aldaar. Te Beldum, On-
derdendam en Winsum heeft het, tusschen 4 en 5
ure, buitengewoon zwaar geregend, van donder
en bliksem vergezeld. Groote hagelsteenen en stuk-
ken ijs vielen uit de lucht, zoo als men nimmer
gezien had. De tuinvruchten zijn daarbij geheel
geworden, en men zegt, dat de in velden bleef
staande paardenboonen en anderzooden van veel
geleden hebben, zoo dat vele landbezitters groot
schade hebben bekomen. Te Schiedam sloeg de
bliksem in een boom en liep het horenvos van
C. van Ham van angst in de graacht van het
Het water in de slooten was plotseling 1 1/2
zen, en sommige landen stonden geheel onder
water, nog den volgenden dag stroomde het water
met geweld naar de landhuizen. Middelstum
heeft de bliksem eene schuur getroffen, die
een molen getroffen en dien eene vinnig beechadig.
Te Oudehore meent men een stuk vuur uit de
lucht te hebben zien vallen. De Linge heeft
opzettend veel geregend.

Het berigt, dat Z. M. den koning-groothertog
Rusland, en zal den 15den der afgelepen maand

